

รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2*
A NEW SUPERVISION MODEL FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT QUALITY
DEVELOPMENT OF SCHOOLS, PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

¹กัตติกา สกุลสวน Kattika Sagulsoun, ²ภารดี อนันต์นาวิ Paradee Anannawee,
³มนสิช ลิทธิสมบุรณ์ Monasit Sittisomboon
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author E-mail: raklove2008@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 โดยการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบฯ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของสถานศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้ตาราง Krejcie & Morgan และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้ 217 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศแนวใหม่ฯ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และได้แนวทางการนิเทศแนวใหม่ฯ ทั้ง 6 ด้าน 2) ผลการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศแนวใหม่ฯ มี 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 มี 3 ด้าน คือ (1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน (2) คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการ (3) คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และองค์ประกอบที่ 2 คือ นโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ได้แก่ (1) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการศึกษาโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (2) ติดตามนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผน (3) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) ประสานงาน การติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษากับคณะกรรมการ และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ (1) การนิเทศบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา (2) การพัฒนาและใช้หลักหลักสูตรสถานศึกษา (3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) Z4) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 3) ผลการประเมินรูปแบบฯ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การนิเทศแนวใหม่, คุณภาพการจัดการศึกษา, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to develop and evaluate the effectiveness of new inservice models to: Quality of educational management of educational institutions Under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 there are three stages of research: Step 1: Studying current conditions and new inservice guidelines to improve the quality of educational management of schools Under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 Step 2: create and review the form, Step 3, trial and evaluation of the model. Examples include director. Deputy Director of Academic Affairs and Teachers of The School The sample count was obtained by using the Krejcie and Morgan tables and using the Stratified Random Sampling method. The results showed that; 1) the current condition of the new inservices as a whole was the highest and the new inservice guidelines were in all 6 areas. 2) The results of the development of a new style of inservice have two elements: element 1 has three areas: (1) quality of learners (2) Quality of management and management processes (3) The quality of the teaching process focused on the learner. And element 2 is the inservice policy of Pathumthani primary educational service area office (1) Monitoring, monitoring and evaluating educational inservices with a focus on achievement, (2) monitoring inservice, administration and implementation of plans, (3) improving and improving the quality of education, (4) Coordinate, monitor, evaluate and inservice education with the Board of Directors. The inservice policy of the Office of the Basic Education Commission is (1) Integrated inservice to drive quality of education (2) Developing and implementing the principles of the school curriculum (3) Managing learning using teletechnology media (DLTV/DLIT) (4) Enhancing student achievement. 3) The overall assessment results are appropriate and the overall feasibility is at the highest level.

Keywords: Model, New Supervisor, Educational Management Quality, Schools

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็ว และความซับซ้อนจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาดนอย่างต่อเนื่องตลอด

ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และมาตรฐานการศึกษาของชาติได้กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษาแต่มีจุดหมายร่วม คือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

การศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนของประเทศ โดยสะท้อนจากการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะการปฏิรูปครู ปฏิรูปโรงเรียน และปฏิรูประบบการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้ในประเด็นของหลักสูตรได้เน้นการพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ เพื่อให้คนรุ่นใหม่เกิดกระบวนการคิดอย่างมีระบบและแก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การสร้างระเบียบวินัย การมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) นอกจากนี้ยังกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) หรือคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้อง ธำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน เป็นคุณลักษณะขั้นต่ำ ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่างๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทยมีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานสัมมนาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียงความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการเพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาส และมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาคเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ (วิไลพรรณ เสรวีวัฒน์, 2555)

ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น พิจารณาจากคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญที่ต้องจัดการศึกษาให้บรรลุตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งกระบวนการสู่ความสำเร็จดังกล่าวมีองค์ประกอบ และปัจจัย คือ คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนต้องประกันคุณภาพการศึกษาต่อผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนว่า ผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตรมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการ

บริหาร 2) กระบวนการเรียนการสอน และ 3) กระบวนการนิเทศการศึกษา อาจกล่าวได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นการมุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการสอนโดยเน้นความร่วมมือกัน เน้นการให้บริการให้การช่วยเหลือสนับสนุนมากกว่าการบังคับให้ปฏิบัติตาม (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2550) รวมทั้งมีกิจกรรมของการบริหารการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเงื่อนไขการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอน และจัดกิจกรรมอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย (สันติ บุญภิรมย์, 2552) การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษาและการจัดการศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ตลอดทั้งมาตรฐานการศึกษาของชาติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะการนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม กระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนยังใช้การนิเทศแบบเดิมๆ คือ ศึกษานิเทศก์จะทำหน้าที่ในการนิเทศร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สถานศึกษาแต่งตั้งทำงานร่วมกัน ใช้วิธีการนิเทศเชิงประจักษ์ต้องเดินทางไปยังพื้นที่หรือที่ตั้งของสถานศึกษานั้นๆ ทุกแห่งที่ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบการนิเทศซึ่งทำให้เสียเวลาไปกับการเดินทาง เพราะระยะทางของสถานศึกษาแต่ละแห่งไกลใกล้ไม่เท่ากันและการนิเทศดังกล่าวยังมีข้อจำกัดอีกหลายประการ เช่น งบประมาณ ความพร้อมของผู้นิเทศที่มีความแตกต่างกัน อีกทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศยังขาดความต่อเนื่อง และความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาวะวิกฤติการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีแนวโน้มความรุนแรงมากยิ่งขึ้นมีการแพร่กระจายของโรคไปยังหลายพื้นที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้นทางคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตรายภายใต้พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2548 อีกทั้ง กระทรวงสาธารณสุขจึงได้แจ้งเตือนให้หลีกเลี่ยงการเดินทางเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว จากผลกระทบจากการระบาดครั้งใหญ่จึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาแนวโน้มของการศึกษาไทยในอนาคตกับความท้าทายของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกภาคส่วนที่ต้องปรับตัวสู่โหมด “ออนไลน์” ดังนั้น การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ซึ่งจังหวัดปทุมธานีก็ได้รับผลกระทบในวงกว้างเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ที่ต้องตระหนักเฝ้าระวังและปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนั้น กระบวนการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จึงต้องมีการพัฒนาการใช้

เทคโนโลยีและวิธีการอื่นๆ มาใช้ในการนิเทศอย่างมีคุณภาพให้เหมาะสมกับสถานการณ์และหลีกเลี่ยงการสุ่มเสี่ยงให้กับสถานศึกษา เช่น การปรับบทบาทของการนิเทศเป็นการนิเทศแนวใหม่ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาระดับอนุบาลระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 67 โรงเรียน จากการศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 มีผลคะแนนการทดสอบระดับชาติ(O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการทดสอบ 4 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับต่ำ 37.99 โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) และจากการทดสอบข้อสอบมาตรฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 5 ประจำปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการด้านมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ไม่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่เต็มศักยภาพ ไม่ใช่ทุกวิชา หรือทุกสถานศึกษาจะเปลี่ยนมาสอนออนไลน์ได้ทั้งหมด เพราะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และประสิทธิภาพของการสอนที่สำคัญที่สุดคือห้องเรียนออนไลน์ยังทดแทน "ห้องเรียนออฟไลน์" หรือห้องเรียนจริงๆ ไม่ได้ คือ "ปฏิสัมพันธ์" การเรียนออนไลน์นั้นมียกจำกัดเรื่องความพร้อมส่วนบุคคลมากมาย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดที่คุณครูก็ยังไม่มีความคุ้นชินกับโปรแกรมต่างๆ นักเรียนก็ไม่มีอุปกรณ์รวมถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่ดีนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนอย่างจริงจังว่าจะสนับสนุนคุณครูอย่างไร ต้องประเมินความพร้อมอย่างรอบด้าน เป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษาก็คือการพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถกเถียง การมีปฏิสัมพันธ์กัน ถึงแม้ว่าการเรียนออนไลน์จะมีข้อจำกัดและอุปสรรคบ้างแต่วิกฤติในครั้งนี้ทำให้สถานศึกษาศึกษา ทั้งผู้เรียนผู้สอนต้องปรับตัวให้ชินกับการเรียนออนไลน์และเป็นโอกาสในการต่อยอดการศึกษาในอนาคต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563)

ดังนั้น การยกระดับคุณภาพทางการศึกษาทั้งระบบจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ ระดับต้นสังกัด และการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จึงใช้กระบวนการนิเทศแนวใหม่ที่หลากหลายวิธีการ แต่อยู่บนพื้นฐานของการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือหรือเสนอแนะการพัฒนาของสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการปรับปรุงความรู้ ทักษะ และความต้องการในการปฏิบัติงานรวมทั้ง เจตคติ ค่านิยมของแต่ละบุคคลกรทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม การร่วมมือกันทำงานอย่างมีเหตุผล การติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีแรงจูงใจให้เกิดการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพร้อมที่ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (นุชรัตน์ สิริประภาวรรณ, 2563)

จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบันให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือสถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบองค์รวมและทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการนิเทศสถานศึกษาโดยตรงให้เกิดผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษาให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริง เป็นไปตามมาตรฐานของการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบ และตรวจสอบรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

1. วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์กรประกอบของการนิเทศแนวใหม่ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และสื่อที่เผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลนำมาใช้ในการจัดทำงานวิจัยนี้

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรประกอบของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. ศึกษาสภาพการนิเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 67 โรงเรียน เป็นผู้อำนวยการ จำนวน 67 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 67 คน และครูผู้สอน จำนวน 378 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 512 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้มาจากการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 217 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนของกลุ่มประชากรโดยกำหนดความคลาดเคลื่อน 5%

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการนิเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

3. ศึกษาแนวทางการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) โดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2)ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน 3) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน และอาจารย์มหาวิทยาลัยที่สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน รวมจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้ คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารและการจัดการนิเทศในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยที่สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของสถาบันการศึกษาของรัฐหรือเอกชนในระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

1. ยกร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสื่อที่เผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับกรนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่อง การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบแนวทางในการยกร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และนำร่างรูปแบบฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมการใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดทำร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่อง การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ในการนิเทศ 3) การออกแบบวิธีการนิเทศ 4) การดำเนินการ ปฏิบัติการนิเทศ 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การประเมินผลการดำเนินการนิเทศ

2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์หาข้อสรุปรวม และจัดทำผลการสัมภาษณ์การนิเทศ แนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2

2.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษา และนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดทำร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3. ตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อประเมินความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์/ผลงานทางวิชาการด้าน การนิเทศเพื่อการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาที่ศึกษา คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์
ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้ และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1. การสร้างคู่มือในการใช้รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไปทดลองใช้

โดยผู้วิจัยจะนำรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไปทดลองใช้กับโรงเรียนวัด เขียนเขต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (ซึ่งเป็นโรงเรียนในการดูแลรับผิดชอบด้านการ นิเทศของผู้วิจัย) ระยะเวลาในการทดลองใช้ 1 ภาคการศึกษา ของปีการศึกษา 2563 และประเมินความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. ประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่นำไปทดลองใช้

ในการประเมินประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยจะ

ดำเนินการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยการใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนวัดเขียนเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนวัดเขียนเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 28 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสภาพปัจจุบันของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ได้แก่ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ ($\bar{X} = 4.55$) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.75$) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.52$) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.75$) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ ($\bar{X} = 4.56$) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.60$) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวม

สภาพปัจจุบันของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ	4.55	0.57	มากที่สุด
2. การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน	4.75	0.32	มากที่สุด
3. การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี	4.52	0.55	มากที่สุด
4. รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน	4.75	0.32	มากที่สุด
5. การบำรุงขวัญให้กำลังใจ	4.56	0.56	มากที่สุด
6. การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ	4.60	0.49	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.62	0.47	มากที่สุด

1.2 ผลสรุปแนวทางการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปได้ ดังนี้

1.2.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ ควรมีศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ โรงเรียน การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น ในการนิเทศเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ครอบคลุม เช่น การนิเทศ และตรวจเยี่ยม การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน การส่งแบบสำรวจความต้องการ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้น มาสังเคราะห์จุดเด่น นโยบายที่หลากหลาย โดยหาประเด็นที่เป็นจุดร่วมข้อนโยบาย จะทำให้ได้รับข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา การเรียนการสอน ที่หลากหลายและครอบคลุม เป็นประโยชน์ต่อ การออกแบบการนิเทศ การหาเครื่องมือการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ ที่ตรงกับความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ การดำเนินการนิเทศที่เป็นระบบ โดยต้องความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการ นิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครูด้วยกันในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของครู ที่ส่งผลถึงการ ปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.2 การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ควรมีการออกแบบรูปแผนการ นิเทศที่หลากหลาย ที่มีความพร้อมที่แตกต่างกัน เพื่อเปิดโอกาสให้โรงเรียน ได้เข้าถึงการนิเทศได้อย่างแท้จริง โดยใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนการนิเทศในแต่ละขั้นตอน การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในยุค New normal จะตอบสนองความต้องการของการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานหลักสูตรได้อย่างมี ประสิทธิภาพ มีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศ ของผู้รับการนิเทศ ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการนิเทศ ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์เทคโนโลยีและ ระบบปฏิบัติการที่เหมาะสมกับการนิเทศ ขั้นที่ 4 การเตรียมอุปกรณ์ในการนิเทศ ขั้นที่ 5 ดำเนินการนิเทศ ขั้นที่ 6 การประเมินประสิทธิภาพในการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยี

1.2.3 การวัดและประเมินผล ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน การวัดประเมินผลให้ตรงกับตัวชี้วัดของหลักสูตร ประเมินผลตามสภาพจริงให้เหมาะสม ตามกิจกรรมการสอนแต่ละวัยและจัดตามความสามารถ นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการนิเทศ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีการสะท้อนผลการเรียนรู้ ประเมิน ความสามารถในการใช้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐานระดับสากล

1.2.3 การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี ควรมีเริ่มต้นกิจกรรมการนิเทศด้วยกาสร้าง ความสัมพันธ์เชิงบวกที่ใช้ให้เห็นว่ากระบวนการนิเทศเน้นการช่วยเหลือ มิใช่การประเมิน ควรนำหลักการนิเทศ ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นจุดเริ่มต้นกิจกรรมการนิเทศด้วยการช่วยเหลือ มิใช่การประเมินเพื่อลดความกดดันของผู้รับ การนิเทศ ผู้นิเทศควรจะได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ กระบวนการ และวิธีการของการนิเทศ การศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การช่วยเหลือ การแนะนำการชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การดำเนินการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีจึงจะประสบผลสำเร็จการดำเนินการปฏิบัติการนิเทศด้วยเทคโนโลยี โดยใช้แอปพลิเคชัน Zoom, Line Meeting, Google Meet ตามความถนัดของบุคลากร

1.2.4 การรายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ควรจัดทำระบบเทคโนโลยีเป็น ระบบที่สามารถพัฒนางานนิเทศได้ สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การรายงานผลการนิเทศต่อ ผู้บังคับบัญชา ต้นสังกัด และระดับสูงขึ้นไป มีระบบการติดตาม ที่ต่อเนื่อง และให้ความช่วยเหลือจุดที่ผู้รับการ

นิเทศทุกมิติ ทำรายงานในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำเข้าสู่ระบบออนไลน์และทำการประชาสัมพันธ์ แหล่งสืบค้น รายงานผลการนิเทศน์ให้สถานศึกษารับทราบ มีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กิจกรรม ทั้งก่อนการดำเนินกิจกรรม ระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูล เอกสารการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อให้เห็นเส้นพัฒนาของการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2.5 การบำรุงขวัญให้กำลังใจ การนิเทศการศึกษาจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ ทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์ผู้ทำงานร่วมกับครู ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ศึกษานิเทศก์ นำมาใช้ในการนิเทศ มีการส่งเสริมพัฒนาตนเอง การทำวิทยฐานะตามความต้องการ เพื่อบูรณาการในการ จัดการเรียนการสอนในการนิเทศแต่ละครั้ง ผู้นิเทศกล่าวชมผู้รับการนิเทศสม่ำเสมอในจุดเด่นที่ผู้รับการนิเทศ แสดงให้เห็น ส่วนในข้อควรปรับปรุงพัฒนาผู้นิเทศใช้คำที่จะเสริมแรงให้ผู้รับการนิเทศเกิดแรงบันดาลใจที่จะ พัฒนาให้ดีขึ้น งดใช้คำพูดเชิงลบ ผู้นิเทศควรมีความเป็นกัลยาณมิตร จัดหาอุปกรณ์ สัณญาณ แอปพลิเคชัน ให้ ความสะดวกในการดำเนินการนิเทศ ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพแก่ผู้นิเทศด้านความรู้ด้านการนิเทศด้วย เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มช่องทางในการนิเทศที่หลากหลาย

1.2.6 การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ควรออกแบบการนิเทศที่มีความต่อเนื่องและ ความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ใช้กระบวนการ PDCA มาใช้ในการ พัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศดังนี้-P วิเคราะห์สถานการณ์Plan วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา เตรียมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ-D สร้างเครื่องมือนิเทศDo สร้างความเข้าใจดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำ-C นิเทศ ติดตามCheck แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตรวจสอบประเมินผล-A สรุป รายงานผลการดำเนินงาน Act ปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการ จัดการเรียนรู้อของสถานศึกษา

2. ผลการสร้างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การ ออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

2. คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ความต้องการ จำเป็นในการนิเทศ 2) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุง กระบวนการนิเทศ

3. คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การ ปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

องค์ประกอบที่ 2 นโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยทดลองกับโรงเรียนวัดเขียนเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ความเป็นไปได้ของผู้ใช้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานทั้ง 4 ฝ่าย จำนวน 12 คน โดยรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียน มีความเป็นไปได้มากที่สุด และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพสภาพปัจจุบันของการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีการปฏิบัติตามแนวนโยบายทั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดแนวนโยบายไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ ประกอบกับการออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยีที่เหมาะสมตรงกับสภาพจริงในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทของตนเองของการนิเทศมากยิ่งขึ้น เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของภักดีทิรา สุภาร (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) การบริหารจัดการ 2) การมีส่วนร่วม 3) การนิเทศ 4) การใช้เทคโนโลยีและ 5) การประเมินผล 2) รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน โดยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบ ด้านการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีและการนิเทศ 3) จัดอันดับความสำคัญแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เรียงลำดับได้ ดังนี้ (1) การบริหารจัดการ (2) การประเมินผล (3) การมีส่วนร่วม (4) การนิเทศและ (5) การใช้เทคโนโลยี

2. รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ 2) การออกแบบการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 3) การปฏิบัติการนิเทศผ่านเทคโนโลยี 4) รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 5) การบำรุงขวัญให้กำลังใจ 6) การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 นโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และองค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ นโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายทั้งสองหน่วยงานนี้กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบสำหรับปฏิบัติการนิเทศของหน่วยงานต้นสังกัดกับสถานศึกษา ที่ทำงานร่วมกัน มีการวางแผนงาน และติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ ให้องค์ความรู้ด้านการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานอย่างชัดเจนต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิวัติ แก้วรัตนะ (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยด้านคุณภาพการเรียนการสอนกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ช่วยจำแนกความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนให้มีความชัดเจนในเรื่องเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาการนิเทศงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการนิเทศและการประเมินผลการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่ให้นำผลการประเมินการนิเทศงานวิชาการมาเป็นแนวทางในการนิเทศงานวิชาการในครั้งต่อไปด้วยการให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศงานวิชาการ

3. ผลทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยทดลองกับโรงเรียนวัดเขียนเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยผู้วิจัยคู่มือการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู มีความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับการนิเทศของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างดี

ดี เกิดความพึงพอใจต่อการนิเทศ สอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ (2562) ที่ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่อยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้น ข้อรูปแบบ/กระบวนการนิเทศฯ ตรงกับวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศมีความจำเป็นสำหรับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามที่ต้องการ คือด้านคุณภาพผู้เรียน ส่วนนโยบายด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้น้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเรื่องที่ห่างไกลต่อสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะต้องติดตาม ตรวจสอบ แนะนำ ช่วยเหลืออยู่แล้ว ซึ่งการนิเทศถือเป็นหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของภัณฑิรา สุปการ (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศสำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบมีความเหมาะสมเป็นไปได้ถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการนิเทศการศึกษา และเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศแนวใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนแนวความคิด และการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เน้นการให้บริการช่วยเหลือสนับสนุน สร้างความสัมพันธ์ ความเป็นประชาธิปไตย การสร้างขวัญกำลังใจ การปรับปรุงเจตคติของผู้รับการนิเทศ มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการก่อนการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ 6 ประการ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การกำหนดกรอบทิศทางในการนิเทศโดยการศึกษาสภาพปัจจุบันต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่จำเป็นเพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดถึงความต้องการจำเป็นเพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ คือ วิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษาจากงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา สภาพแวดล้อมในการบริหารจัดการ คุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา ด้วยความรอบคอบถี่ถ้วน เป็นต้น

2. การออกแบบการนิเทศที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การให้ความรู้ในการนิเทศ ในด้านการใช้เทคโนโลยี การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ และกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมี

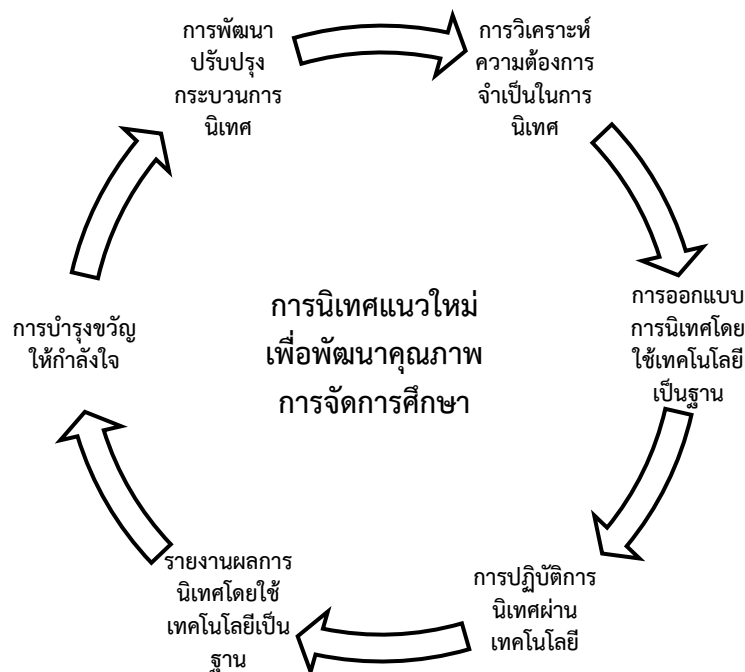
ความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน และตรงตามจุดประสงค์ในการทำงาน กำหนดทางเลือก และจัดลำดับความสำคัญร่วมกัน

3. การปฏิบัติการณ์เทศผ่านเทคโนโลยี การลงมือปฏิบัติการณ์เทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน ตามที่ได้กำหนดไว้ตามแผนการนิเทศ

4. รายงานผลการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การกำกับ ติดตาม สรุปผลที่เกิดจากการนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศ รายงานผลการนิเทศต่อสถานศึกษา และต้นสังกัด

5. การบำรุงขวัญให้กำลังใจ การให้การเสริมแรงกับผู้รับการนิเทศ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่าง เพื่อจะให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลสำเร็จงาน รวมถึงการประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆ ให้ดำเนินงานไปด้วยกันด้วยความราบรื่น การสร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพียงกัน การปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด และการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

6. การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศ การนำผลการประเมินที่เกิดจากการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการนิเทศ และรายงานผลให้กับสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาการศึกษาในครั้งต่อไป กระบวนการดังกล่าวนี้จะมีลักษณะการปฏิบัติครบวงจร และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้สามารถนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศควรศึกษาทำความเข้าใจในวิธีการนิเทศให้ชัดเจน

1.2 ควรศึกษาและวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในการการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดต่างๆ กัน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- ปฎิวัติ แก้วรัตน์. (2558). รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ภณทิรา สุปลการ. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2550). การนิเทศการสอน (Supervision of Instruction). นครปฐม: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่ เป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พีเอ็นเคแอนด์สกายพริ้นติ้งส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

-
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่. (2562). รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่. แพร่: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปี การศึกษา 2562. แหล่งที่มา www.onetresult.niets.or.th. สืบค้นเมื่อ 3 ก.ย. 2563.
- Keeves, Peter J. (1988). *Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.